

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIII (47)

Štev. (Nº) 17

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

19 de mayo - 19. maja 1994

JOŽE HORN

Družina

Družina je verjetno poleg ljubezni ena najlepših besed v človeškem slovarju. A ta lepota ne obstaja samo v besedi, v njej mora biti polnost življenja ljubezni med tistimi, ki družino sestavljajo. Družino bi skoraj lahko enačili z ljubeznijo, kajti brez ljubezni ni družine in prav ta ne bi smela nikdar obstajati brez ljubezni.

Družino bi mogli primerjati tudi z božičnimi jaslicami. Tam je mir in poveza, tam je ljubezen. V jaslicah je življenje. V družini mora prevladovati isto božično ozračje, da bo življenje v njej vredno človeka.

Družino ustvari ljubezen, sad ljubezni pa je življenje. To življenje ne sme ljubezni ubijati, ohlajati in ugašati, ker bi s tem povzročalo ogromno škodo družini sami in bi jo celo lahko popolnoma uničilo.

Kakor brez ljubezni ni prave družine, tako tudi življenja v družini nikdar ne bi smelo biti brez ljubezni.

Ljubezen, družina in življenje. Ljubezen povezuje ljudi v družino in v tej se nato poraja novo življenje.

Družina, kot sad ljubezni, dokazuje, da v njej ne more biti prostora za iskanje osebnih koristi in udobja, ker vse to nasprotuje ljubezni, razdira družino samo in jemlje smisel in pravi pomen življenju.

Ne živimo záse.

Življenje sem prejel v družini, zato sem tudi njej dolžan odgovarjajočo zahvalo in ljubezen.

Ljubezen je korenina, družina je drevo in življenje so sadovi.

Da bodo zdravi sadovi, mora biti zdrava družina. Ta pa je taka le, če je osnovana na ljubezni in se z ljubeznijo hrani in ohranja.

Navadno se življenja ne naveličamo. Zato cenimo in spoštujemo družino, ljubezen pa naj bo podlaga vsega našega čutenja, mišljenja in delovanja.

Zgodilo se je v Sloveniji...

Tajnik SKD Edvard Stanič je napovedal, da bosta oba partnerja v dvostrankarski koaliciji v bližnjih dneh lahko že predstavila grobe osnutke koalicijske pogodbe. Obstaja možnost, da bi pristopili h koaliciji Peršakovi Demokrati.

Predsednik Slovenije Milan Kučan je sprejel veleposlanika komisije Evropske Unije Marca Janssensa, pogovarjal se je tudi z veleposlanikom ZDA Allanom Vendtom. 1. maja je bil v Stuttgartu. Zunanji minister je bil na potovanju v Urugvaj, Argentini in ZDA, minister za znanost dr. Rado Bohinc je bil v Trstu, minister za zdravstvo dr. Voljč pa na zasedanju svetovne zdravstvene organizacije v Švici. Državna sekretarka Vojka Ravbar se v Ženevi pogaja o vstopu Slovenije v Svetovno trgovinsko organizacijo. Dr. Miran Mejak tudi bije trd boj v Ženevi z dediči rajne Jugoslavije.

Predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Janez Bernik je v Londonu izročil predsedniku Kraljeve družbe Siru Michaelu Atiyahu veliko knjigo grbov Janeza Vajkarda Valvasorja, ki je bil član te družbe.

V Mariboru stavka 360 delavcev tovarne avtomobilov Tam Bus, ki hočejo plače za marec. Tudi druga tovarna avtomobilov v Novem Mestu Revoz ima težave, ker hočejo delavci 30% višje plače. Revoz je imel lani skoraj 500 milijonov tolarjev izgube.

Italija je zaplenila v ladjedelnici Viarreggio policijski čoln, ki ga gradijo za slovensko policije. Slovenska vlada je plačevala v redu, a z gleda, da je v Italiji denar nekeje obstal. Nekateri italijanski mediji pišejo, da gre za slovensko vojno ladjo s satelitskimi in tridimenzionalnimi radarji, podvodne televizijske kamere itd. V resnici je le 25 m dolg aluminijast policijski čoln.

Na čelu ženske zveze pri SKD je bila izvoljena advokatinja Lidija Drobnič.

V Sloveniji sprejeli proračun

6. maja so v Državnem zboru v Ljubljani sprejeli proračun za leto 1994. Od 65 prisotnih poslancev ga je podprlo 50, 8 pa je bilo proti. Njegovi dohodki bodo znašali 407,6 milijard tolarjev, kar je za milijardo več kot je predlagala vlada. Primanjkljaj pa bo tako znašal 12,8 milijarde tolarjev, kar je 0,8 % družbenega proizvoda. K predlogu vlade so poslanci dodali nad 130 amandmajev, kar so zadnji dan uskladili med strankami. Kako se je godilo v proračunu društvom za slovenske izseljence, glej na naslednji strani.

Odgovor Delu

V kar ganljivem prastrahu pred premočnim razmahom SKD v slovenski diplomaciji se komentatorju Borisu Ježu ni zdelo nujno preverjati podatkov, s katerimi skuša pred bralci utemeljiti svojo zaskrbljenost ob sedanjemu obisku slovenskega zunanjega ministra Lojzeta Peterleta v Urugvaj, Argentini in Združenih državah Amerike (Delo 4. 5. 1994). Potem ko omeni „vtis, da je Argentina postala nekakšna romarska pot naših politikov,“ in ko prizna, da „ta vtis ne ustreza popolnoma položaju,“ izrecno omeni Peterletovo, Venclevo in moje potovanje v Argentino v zadnjih nekaj letih, potem pa prostodušno postreže z novim „vtisom“: „Morda je bil še kak obisk, ki smo ga prezrli, vsekakor pa bode v oči, da so vsi omenjeni gospodje člani oziroma funkcionarji krščanskodemokratske stranke.“ V nadaljevanju ga zelo moti poudarjena vloga argentinske slovenske skupnosti pri teh stikih.

Gospoda Ježa moram opomniti, da nima pravih podatkov o moji stankarski (ne) pripadnosti in da je res prezrl še kak odmeven obisk slovenskih politikov pri Slovencih v Argentini (npr. Spomenke Hribar ali Vitomirja Grosa — tudi krščanskih demokratov?) Poleg tega naj se spomni zdaj že dokaj znanih razsežnosti

Argentina, tako daleč in tako blizu

Zunanji minister Lojze Peterle je spet na poti, tokrat na uradnem obisku v Urugvaj, Argentini in v Združenih državah Amerike. To na prvi pogled ni nič posebnega: v vseh treh državah živijo dokaj obsežne slovenske izseljenske skupnosti, ki jim je naša država dolžna posvečati ustrezno pozornost, poleg tega pa je z Urugvajem in Argentino treba okrepiti uradne stike. In vendarle Peterletovih obiskov v teh dveh državah ni mogoče imeti za navadno „diplomatsko rutino“.

Predvsem se krepi vtis, da je Argentina postala nekakšna romarska pot pot naših politikov, saj se je pred slabim mesecem od tod vrnil tudi Peter Vencelj, „minister za Slovence v tujini“. Ta vtis ne ustreza docela položaju, saj obiski na uradni ravni vendarle niso tako pogosti; Peterle je bil v Argentini že pred dvema letoma, prav tako pa je tja včasih potoval tudi Janez Dular, Venceljev predhodnik.

Morda je bil še kak obisk, ki smo ga prezrli, vsekakor pa bode v oči, da so vsi omenjeni gospodje člani oziroma funkcionarji krščanskodemokratske stranke. Tudi častni konzul Republike Slovenije v Argentini Herman Zupan ni liberallec ali, bogne daj „prenovitelj“, temveč je zagotovo najmanj v tesnem političnem sorodstvu s krščansko demokracijo. Ne nazadnje ima zunanji minister za slovenskega veleposlanika v tej državi v mislih argentinskega državljanca, kar je v tem sklopu nedvomno pomenljiv podatek. Vse to bi bilo lahko le plod naključja, vendar ni. Spomniti se je namreč treba polemik pred letom in pol, ko je za veleposlaniško mesto v Buenos Airesu kandidiral liberalni demokrat Franco Juri, vendar je odpadel kot „nepriemeran“. Politična emigracija v Argentini ga sicer ni naravnost označila za nezaželeno osebo,

vendar je med slovenskimi krščanskimi demokrati veljal za „nepopoljšljivega levičarja“ in to je prevagalo.

Že tedaj so časniki komentirali, da so Argentina, Kanada in Avstralija Peterletovi diplomatski fevdi, saj naj bi bile te države v idejnem in finančnem smislu nekakšno naravno zaledje slovenske krščanske demokracije. Poznejši tok dogodkov je pokazal, da je res tako, kar je v luči „korektnosti“ tega dela državnega aparata resda zelo problematično, vendar je vse skupaj treba jemati tudi kot svojevrstno „naravno danost“ postkomunizma. Skoraj vse vzhodnoevropske države imajo namreč na Zahodu politično emigracijo, ki „po logiki stvari“ podpira tiste domače politične opcije, v katerih prepozna rekonstrukcijo razmer iz leta 1945 ali še prej. Tako lahko na Hrvaškem računa z idejno in finančno podporo emigracije HDZ, v Makedoniji VMR-DPMNE itd.

Slovenija torej po tej plati ni nič posebnega in zato tudi zanjo velja, da bo šele čas odstrl ta sedemti preteklosti, s čimer se bo diplomatska dejavnost lahko kolikor toliko normalizira (profesionalizirala). Navzlic temu ni mogoče čakati križem rok, kajti življenje sproti odpira probleme; zato bi kazalo že zdaj razmisliti, koliko je taka „enobarvna“ diplomacija sploh v skladu s slovenskimi interesi in kako se nam bo dolgoročno obrestovala.

Namesto neposrednega odgovora na to vprašanje kaže spomniti na nedavno gostovanje Slovenskega mladinskega gledališča v Argentini, kjer je s Šeherezado dobesedno očarala tamkašnje latinskoameriško občinstvo. Slovenske izseljeniške organizacije pa so ta prvovrzdni kulturni dogodek bolj ali manj bojkotirale, kajti predstava naj ne bi bila primerna za zdravo, etično čutegeča človeka, kot je zapisalo glasilo slovensko katoliške misije. Ker je Šeherezada nekaj najboljšega ali vsaj najbolj reprezentativnega, kar zdaj premore slovenska kultura, smo lahko „doma“ živeči Slovenci kar malce užaljeni. Mar tudi to, kar nam gre zares dobro od rok in kar nikakor ne more biti obremenjeno s komunističnim ali postkomunističnim sindromom, ne more prestat zahtevnih (političnih?) meril emigracije?

„Incident“ z Mladinskim gledališčem — pa še mnogi takšni in podobni — priča, da je do popolne normalizacije stikov med Slovenci v domovini in Slovenci v emigraciji dejansko še daleč. Toda ta „daleč“ bo še toliko bolj odmaknjen v prihodnost, če bodo vrata v Slovenijo in Argentini zgolj odškrnjena; kajti če jih odpira en sam politični pogled, ne morejo biti odprta na stežaj; kot bi bilo edino smiselno za stike med domovino in njenimi nekje v svetu izgubljenimi otroci.

Če Slovenci v Argentini ne bodo naposled doumeli, da se stvari ne da več povrniti v stanje, kakršno je bilo leta 1945, in zlasti, če slovenska diplomacija ne bo spoznala, da je nujno odpirati nova obzorja, bo domovina kmalu izživel tudi svoj „postkomunizem“, argentinska izseljeniška skupnost pa ne. Tako se ji, žal, utegne pripetiti, da bo ostala zadnji živi fosil nekega zgodovinskega časa in njegovega post-obdobja.

Janez Dular, Ljubljana
„Delo“, 7. maja 94

Boris Jež,
„Delo“ uvodnik, 4. maja 1994

O NAS PIŠEJO...

Vladna kriza v Sloveniji

Po sedemurnem in kontroverznem razpravljanju je slovenski parlament odstavil Janeza Janšo, ki je od leta 1990 zasedal mesto obrambnega ministra. Z njim je pozorišče slovenske politike zapustila verjetno najbolj sporna osebnost — po mnenju mnogih samo začasno. Janša vodi Slovensko socialdemokratsko stranko, ki stoji na slovenski politični desnici. Stranka, ki ima v slovenskem parlamentu le štiri sedeže, je takoj izstopila iz vladne koalicije. Isti korak preučuje tudi SKD, katero vodi sedanji zunanji minister Lojze Peterle. Kot naslednika Janše je parlament potrdil bivšega ministra za informacije Jelka Kacina, člana nekdanje vplivne Demokratične stranke, ki se je v začetku marca povezala z liberalno demokratično stranko ministrskega predsednika Drnovška — brezdvomno v upanju, da bo — po slabih uspehih v zadnjih parlamentarnih volitvah decembra 1992 — na ta način dobila več oblasti in vpliva.

Povod za odstavitev Janše je bila aretacija civilista Smolnikarja, ki naj bi bil v posesti tajnih dokumentov, kateri naj bi obremenjevali ministra.

Leta 1988 je ljubljansko vojaško sodišče obsodilo Janša, ker je v listu „Mladina“ objavil tajne vojaške dokumente takratne jugoslovanske armade. Proces proti njemu je bil začetek slovenske pomladi, ki se je

končala s proglasitvijo samostojne države Slovenije. Kot ljudski junak je višek popularnosti dosegel v desetdnevni vojni junija 1991, ko se je s četami teritorialne obrambe postavil v bran proti jugoslovanskim četam, ki so čez Hrvaško prodirale proti Sloveniji. V novi slovenski vladi je bil imenovan za obrambnega ministra in čeprav je bil član vlade, je v javnosti nastopal kot vodja opozicije. S tem pa ni bila zadovoljna sredinsko-levičarska koalicija, ki za Janševe izjave ni imela razumevanja. Je namreč najstrožji kritik predsednika Kučana, v katerem vidi predstavnika starih sil, ki na mnogih področjih onemogočajo resnično demokratizacijo države.

Aretacija Smolnikarja naj bi pa bila le povod za odstavitev ministra, dejanski vzrok je bila vrsta dogodkov, v katere naj bi bil Janša zapleten. Njegovi nasprotniki mu nareč očitajo, da je v želji po oblasti prekoračil svojo pristojnost, ker je hotel iz armade in obrambnega ministrstva ustvariti „državo v državi“ in si na ta način odtegniti nadzorstvo parlamenta.

Za Janšove pripadnike pa je odstavitev njegovega vodje delo neokomunističnih sil, katerim je junak slovenske pomladi in borcev proti stari nomenklaturi bil že od nekdanj trn v peti.

Po poročilu C. Sr. iz Dunaja priredila Pavlina Dobovškova

SIM in proračun

Obstajala je močna namera, da bi se SIM ponovno zagotovil privilegirani položaj. To je še posebej odražal amandma, ki ga je vložil Dimitrij Rupel in bi SIM postavil ob bok samostojnim proračunskim porabnikom (Državni zbor Ministrstva, predsednik Republike, Slovenska akademija znanosti in umetnosti). Po pogovorih pa je bila sprejeta odločitev, da ostane SIM kot samostojna postavka v okviru Ministrstva za zunanje zadeve, čeprav so ji podelili posebno postavko v proračunu. S tem je dejansko Ministrstvu za zunanje zadeve dodeljena neke vrste koncesija nad SIM, čemur je izredno ostro nasprotovoval Janez Kocijančič, predsednik ZL - bivših

komunistov.

Čeprav še ni optimalna, pomeni takšna odločitev velik korak naprej v prizadevanjih, da SIM dokončno postane ena od proračunskih postavk v okviru Ministrstva za zunanje zadeve, nad katero bo imel minister popolno ingerenco. S tem je tudi omogočeno, da se bo v naslednji fazi društvo SVS, ki je sedaj še upoštevano pod proračunsko postavko društev, obravnavano na enak način kot SIM. Pri pripravi naslednjega proračuna bo namreč mogoče izhajati iz že doseženega dejstva, da je SIM postavka v okviru Ministrstva za zunanje zadeve, enakovredno pa bo mogoče obravnavati tudi druge postavke kot npr. SVS.

Zorko Simčič
spet doma

Zorko Simčič, argentinski Slovenec, pisatelj, esejist in dramatik, lanski dobitnik Prešernove nagrade, se je po skoraj petih desetletjih bivanja v tujini v četrtek skupaj z ženo in hčerkama dokončno vrnil v rodno Slovenijo.

Še do nedavnega slovenski javnosti „neznani“ umetnik se je rodil leta 1921 v Mariboru kot sin primorskih Slovencev, beguncev pred fašizmom. Po zlomu kraljevine Jugoslavije je pred nacizmom pribežal v Ljubljano, od koder so ga Italijani internirali v Gonars. Po vojni je pred komunizmom zbežal na Koroško, od tam pa ga je pot vodila v Trst, Rim in v Argentino, kjer je živel do vrnitve v domovino. V Slovenijo je prvič prišel šele lani.

Za svoje delo Človek na obeh straneh stene, izdane v Argentini že leta 1957, je lani kot prvi od „zamolčanov“ prejel Prešernovo nagrado, v javnosti pa je (med drugimi) najbolj znano njegovo delo Odhrojene stopinje. V Argentini je bil več let urednik kulturne revije argentinskih Slovencev Meddobje.

A. V., Z. Ž.
„Slovenec“

NOVICE
S KOROŠKE

SLOVENSkih KOROŠCEV NI: Ob priliki predavanja dr. Moritscha o vprašanju vindišarjev v Domu v Tinjah, je predsednik levičarske Zveze Slovencev inž. dr. Marjan Šturm izjavil, da slovenskih in nemških Korošcev ni. Obstaja samo južnokoroško ali koroško prebivalstvo, eni govorijo en jezik, drugi dva. „Vsi pa so si zaradi življenjskih razmer zelo blizu oziroma identični.“

RAZISKAVA: Polona Sketek je raziskovala o bralnih navadah koroških Slovencev. Anketiranih je bilo 399 oseb obeh spolov, vse starosti in poklicne strukture ter ljudi podeželja in mesta. Starejši ljudje več berejo kot mlajša generacija. Zaradi slabih ali manjkajočih možnosti jezikovne izobrazbe imajo ti ljudje težave z današnjo literaturo, saj pravijo, da je ne razumejo. Večino bere Mohorjeve knjige in si želi, da bi ponatisnili „Večernice“, ki so jih svoj čas radi prebirali. Pri tem se je ugotovilo tudi, da se starejši ljudje sramujejo svojega narečja in zato pravijo, da ne znajo slovensko. Zaradi tega marsikdo seže po nemških knjigah ali časopisih, ker laže dojema vsebino.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Menenizem preživlja eno najtežjih dob v svojem obstoju. Na pragu ustavodajne skupščine, komaj dober korak od najbolj zaželenega in zgodovinsko iskane trenutka, ki bo dovolil argentinskim predsednikom dvojno vladno dobo, vendar to politično gibanje, ki je izšlo iz peronizma pa se ideološko popolnoma prelevilo, ne najde izhoda iz lastnih dvomov, niti poti preko kamnov, ki si jih sam postavlja na pot.

MISLI, BESEDE IN DEJANJA

Kateri dosedanji argentinski predsednik ni sanjal o drugi vladni dobi? Ker pa ustava to izrecno prepoveduje, je to ostalo pri sanjah. Celotno vojaški predsednik gen. Lanusse je v začetku 70. let skušal svoji „vojaški“ dobi dodati novo, civilno, ko je skušal organizirati „Gran Acuerdo Nacional“, pa so mu upi splavali po vodi, spriči povodnje peronističnih množic.

Sedaj, ko Menem dosega to, česar nihče ni mogel (razen Perona v 50. letih, a njegovo spremembo ustave so potem znova spremenili), mu oblak dvoma zakriva sonce bodočnosti. Peronizem je večinska stranka, ki bo taka ostala še nekaj časa, saj na obzorju nima nikakršnega tekmeča. A pogodba, ki sta jo podpisala Menem in Alfonsín, in ki je odprla pot ustavnim spremembam, predvideva drugi volilni krog (ballotage), če prvi kandidat ne bi prejel nad 45% glasov.

Do tu je zgodba poznana. Kot je javno znan tudi namen predsednika, da dogovor spoštuje. A nekaj so misli in besede, drugo pa dejanja. In čeprav predsednik ni storil ničesar, da bi prestopil podpisani dogovor, vidimo dejanja njegovih najbolj zvestih „pajdašev“, ki neutrudno spodkopavajo temelje dogovora in skušajo „odpreti paket“ (železno omejitev na točke dogovora) ter odpraviti tako nezaželeni in grozljivi ballotage, kot uveljavitev funkcije ministrskega predsednika, kar bi omejilo neomejeno oblast predsednika države.

Eden največjih garačev v tem rušilnem delu je izvršni tajnik peronistične stranke Alberto Kohan. Njemu pripisujejo izraz: „kaj nam služi zmaga, če nam ne zagotavlja oblasti“. Torej ne gre le za predsedniško mesto, marveč za ovekovečenje absolutizma, ki si ga domišljajo ultramenemistični krogi. In ko govorimo o dejanjih, zapišimo, da je prav Kohan te dni vodil številne pogovore s predstavniki provincijskih strank. Iskal je zaslonbo za menemistične načrte v primeru, da bi se predsednik odločil izneveriti paktu z Alfonsinom in poiskati način, da ukine predvideni ballotage in še kako drugo nevšečno točko. Uspeh teh pogovorov je bil baje pozitiven: provincijske stranke bi bile pripravljene podpreti vlado, v zameno za odpravo njim nevšečnih točk, kot so skrajšanje senatorskih mandatov, odprava volilnih zbornic, itd. Daj-dam, pakt mi pa pišite v uho.

Vrnili bi se torej k prvotni ideji in k prvotnem osnutku, ki je bil že svojčas potrjen v senatu s podporo sanjuanskega senatorja Leopolda Bravo-ja, zastopnika tamošnje provincijske stranke, kateremu je bila sporna edina točka ustavne spremembe, ki predvideva možnost ponovne predsedniške kandidature.

Ob vsem tem se seveda postavlja vprašanje, če je mogoče, da predsednikov prijatelj in vodja stranke, opravlja te zakulisne posle brez vednosti in brez pristanka samega predsednika. Dvoličnost je torej jasna. Manjka le še končna odločitev, ki jo mora te dni podvzeti Menem in ki bo začr-

tala bodoči razvoj države in njenega življenja za dolgo časa.

OBLJUBA DELA DOLG?

A ta zadeva ločuje duhove v sami peronistični stranki. Že izvoljeni predsednik (bloka) peronističnih ustavodajnih poslancev, guverner iz La Pampa Rubén Marín, je odstopil s predsedniškega mesta zaradi pritiskov, naj bi se tudi zavezal proti paktu z radikali. Za njim je odstopil še podpredsednik, guverner iz Entre Ríos Mario Moine.

Tako je še pred začetkom skupščine nastal razkol, ki ga niso povzročili zunanji činitelji, in onimi, ki jim je najvišja vrednota neomejena oblast. Debata ni le o praktičnem postopanju, marveč je etično-ideološke vsebine. Naj se enkrat vendar že to odloči, saj bo vladi in družbi koristilo.

Vendar ta zadeva obljub presega vprašanje ustavodajne skupščine. Mislimo o tem na predvolilne obljube, kot „produktivna revolucija“, povišanje plač, itd. Tudi pred kratkim izrečene obljube izboljšanja socialnega stanja posameznih provinc, kjer je že gorelo spricho izbruhov ljudske nevolje. Namesto tega je vlada zadnje dni zapletena v izvedbo načrta ustanovitve „hitro operativnega oddelka“, posebnega varnostnega organa, dobro izvežbanega in še boljše oboroženega, ki bi gasil socialne izbruhe, kjer bi bi regionalne varnostne sile odpuvedale.

Da. To je zadnji vladni izum, kateremu niso tuji napor za dosego čim večje oblasti posameznih funkcionarjev. Imenovan je že novi državni „velesekretar“ za varnostne zadeve, ki bo imel pod kontrolo tako federalno policijo, žandarmerijo in prefekturo. Tri tisoč mož teh sil bo sestavljalo novo „socialno“ varnostno skupino. Opremiti in oborožiti ta korpus bo stalo 1.500 milijonov dolarjev. Vlada predvideva tako hude izgube? Koliko nezadovoljstva, sumničenja in protestov je to vzbudilo v opoziciji, si ni težko misliti. Vprašanje je, kam resnično to vodi, in kam koraka argentinska demokracija. In še ugotovitev, da izkušnje iz preteklosti kažejo, da s silo ni mogoče doseči socialnega miru. Prej ali slej pride do eksplozije. Posledice so potem še hujše.

V tako ozračje so padle in globoko odjeknile besede bivšega vojaškega predsednika generala Lanusseja, ki je dejal, da ni bilo bolj korumpirane vlade kot je sedanja. Lanusse je bil nato klican na odgovor pred vojaškega poveljnika, ki mu je naložil deset dni zavora. Pač, resnica je draga.

Omenimo še ustavodajno skupščino province Buenos Aires, ki naj bi omogočila ponovno guvernersko kandidaturu sedanjemu guvernerju Duhaldeju. Ta je prepričljivo zmagal na volitvah, a nima lastne večina. Manjka mu le 5 ustavodajnih delegatov. Pač pa ima lastno večino opozicija, ki jo sestavljajo radikali, desničarski MODIN (Aldo Rico) in pa levičarska Velika fronta. Duhalde je vabil, snubil in pritiskal na vse tri, a doslej brez uspeha. Celotno Menem je zastavil besedo pri Alfonsinu, da naj bi njemu zvesti delegati podprli Duhaldeja. A kot je Alfonsín zahteval strankarsko disciplino na državnem nivoju, jo mora sam spoštovati na provincijskem, kjer vodijo antialfonsinisti. V tem je radikalom priznati, da spoštujejo pravila in dogovore. Duhalde pa medtem trpi, ker je na kocki celotna njegova politična bodočnost. Dva politično najmočnejša moža v argentini, Menem in Duhalde, sta pred težkimi odločitvami. Kmalu bo kazno, kaj jima bo odločila usoda.

Slovenija danes

Govor zunanjega ministra Lojzeta Peterleta rojakom v Slovenski hiši 7. maja

Ne morem začeti tega pregleda brez spomina na tista dva tedna praznovanja, od slovenskega doma do slovenskega doma, na nepozabne Dneve slovenske kulture, ne morem, mimo vseh srečanj, ki so me znamenovale na mojem prvem, neuradnem obisku. Uspešen obisk. To pot sem na uradnem obisku. Ponovno sem slišal besedo spoštovanja, občudovanja in priznanja za Slovenijo, za Slovence, pa naj so govorili predsednik te države, ministri, senatorji ali poslanci. Bil sem vesel tudi vaše prisotnosti, ki je neprestan glas o Sloveniji v Argentini. Bil sem presenečen, koliko so moji sogovorniki vedeli o Sloveniji, koliko so vedeli tudi o vas. Ko smo se z njimi pogovarjali, je skoraj vsak nekaj vedel o Slovencih. In razveseli uradnega predstavnika slovenske države, če sliši take besede o Slovencih v tej državi. Rad bi vam kot Slovenec izrazil spoštovanje k temu, kar ste dosegli, k ugledu, ki ga imate. Vse priznanje in pohvalo, kajti to, kar ste naredili tukaj, po-

maga slovenski državi in slvenstvu po cellem svetu.

V teh dnevih so mu tudi spraševali, od kod smo prišli in kje smo se učili, da se lahko sedaj ukvarjamo s politiko. In bilo bi narobe, če ne bi rekel, da smo se učili tudi v Argentini; in to Argentinem tudi nekaj pomeni. Tukaj ste ohranjali demokratično tradicijo, vero v slovenstvo, tudi v političnem smislu, razvijali ste svobodno misel, ki je prihajala v Slovenijo in nas je vzpodbujala k temu, kar se je moralo končno na Slovenskem dogoditi.

V Argentini smo te dni naredili nekatere prve korake na tem prvem uradnem obisku v smeri več in boljših odnosov v prihodnje. Podpisali smo sporazum o kulturnem sodelovanju in glede na besede, ki jih je izrekel novi ambasador Argentine v Sloveniji, mislim, da bodo sledili našim dnevom tukaj še dnevi argentinske kulture v Sloveniji. Obetam si lepe odnose oziroma obetavno prihodnost naših odnosov med Slovenijo in Argentino. Tako mislim, da je ta obisk uspel in moram reči, da so nam naši politični partnerji tu izkazali veliko pozornost in prijaznost.

Veliko je možnosti k začetku takega pristopa z naslovom Slovenija danes. Rad bi govoril o različnih vlogah: kot podpredsednik vlade, kot zunanji minister, kot predsednik krščanskih demokratov, rad bi govoril čisto preprosto kot Slovenec, tudi kot kristjan in ne nazadnje tudi kot vaš prijatelj.

Kot podpredsednik vlade

Ker sem tukaj v uradnem smislu, naj najprej govorim kot podpredsednik slovenske vlade. Staro v naši državi se poslavlja, ne tako hitro, kot bi si želeli, ampak vendar, prihaja novo, vzpostavlja se nov red, nova zakonodaja, novi standardi, nova pravila igre, napreduje podjetniški duh, napredujemo v približevanju k evropskim integracijam.

Dosegamo dobre gospodarske rezultate, denar je

kar stabilen, inflacija se še naprej znižuje, včasih je bila čez 20% na mesec, lani je bila toliko v celem letu, letos računamo na okrog 15% in zgleda, da nam bo to uspelo. Vrača se finančno zaupanje v Slovenijo, ki je dobila že kar nekaj tujih kreditov za pospeševanje razvoja malih in srednjih podjetij, za izgradnje avtocest, modernizacijo železnic itd. Skrbimo za stabilno valuto, imamo uravnovešeno plačilno bilanco, zmanjšuje se število brezposelnih, za nekaj tisoč v zadnjih mesecih. Izgradnja avtocest bo odprla dodatna delovna mesta, zmanjšujemo tudi obresti, ki so bile včasih zelo visoke, npr. za obrtnike okoli 20%, sedaj se premikajo k 10% in mogoče še manj. Gradimo marsikaj, čeprav še ni toliko denarja za investicije, kot bi se ga želeli.

Naša vlada je nenavadna, marsikdo pravi, da je neobičajna, pomembno pa je, da ima dobre rezultate in ti rezultati kljub vsej neobičajnosti vlade za slovensko državo niso slabi. Nimamo več ministra za Slovence po svetu, sedaj imamo sektor v zunanem ministrstvu, ki ga vodi državni sekretar in je sedaj bolj poskrbljeno, saj se več ljudi ukvarja s problematiko izseljencev in zamejcev in tudi več denarja gre v ta namen.

Kot zunanji minister

Kot zunanji minister bi rad povedal, da smo v lanskem letu dosegli skoraj vsa pomembna članstva v mednarodnih organizacijah. Zelo pomembno je, da smo pristali v članstvo Sveta Evrope, v UNESCO, v FAO in druge organizacije, mednarodne finančne institucije. Priznalo nas je doslej 115 držav, z 91 imamo diplomatske odnose, imamo kakih 30 naših ambasad po svetu in 22 ambasad tujih držav v Ljubljani in vsaj še tri bodo ustanovljene letos. Marsikje po svetu je velika konkurenca, kdo bo prišel za ambasadorja v Slovenijo, ker so Slovenijo odkrili. Govori se o „fenomenu Slovenije“, o državi, ki ima veliko lepote in glavno mesto, kjer lahko z vsake točke najkasneje v 10 minutah dosežeš zelenje. Sedaj čakamo na pogajanja o pridruženem članstvu v Evropski Uniji, razvijamo naše odnose s Srednjo Evropo, uspelo se nam je izločiti iz nekdanjega političnega okvira, tudi Kitajci imajo Slovenijo v oddelku za Srednjo Evropo, skratka večinoma nas ne povezujejo več z Balkanom, ampak nas imajo za državo Srednje Evrope po geografiji, kulturi ali po zgodovini.

V zadnjem letu smo močno ojačili od-

nose s Češko, s Slovaško, Madžarsko, Poljsko, z Avstrijo smo imeli že prej močnejše odnose. Uspeli smo celo v treh mednarodnih dokumentih spraviti iz rabe besedo „bivša Jugoslavija“, ampak da se v teh dokumentih našteva države v zvezi z vprašanjem vsebine. Nas so izvzeli iz mandata Mazowieckega, ki raziskuje, kako je s človekovimi pravicami na terenu bivše Jugoslavije. Sedaj smo prepoznavna druga kategorija in zelo redko bi našli koga, ki bi še razmišljal o kakem obnavljanju Jugoslavije. Ko je bil pri nas britanski zunanji minister Hogg, je to javno povedal. Prišli smo tudi do članstva Partnerstva za mir. Ko je bila pri nas posebna odposlanica predsednika Clintona, je rekla, da je slovenska varnost v neposrednem in materialnem interesu Amerike in NATA. Mislim, da te besede pomenijo določeno varnostno garancijo, in mi smo prišli v to Partnerstvo za mir kot prva država, ki ni imela avtomatičnega dostopa.

Ime Slovenije je jasno na zemljevidu sveta. Kamor pridem — tudi v Argentino, ki je res daleč od Slovenije — povsod pravi: Hvala Bogu, vam je uspelo, dokazali ste, da ste možni biti država. Ko sem bil pred dnevi v Urugvaju, sem slišal, da je menda nemški podjetnik dejal, da ni pomembno, če si majhen, pomembno je, da nisi počasen. Mi se trudimo, da ne bi bili počasni, da ne bi kaj zamudili. Mislim tukaj posebno na gospodarsko ponudbo, ker se marsikje da s političnimi koraki močno vplivati na to, da se trgovina pospeši; in če dosežemo v kaki državi, da se naš tržni delež poveča za desetino procenta, lahko s tem rešimo celo skupino podjetij.

Glede zunanje politike nimam kake posebne skrbi. Naša prva prioriteta so dobri odnosi, druga je vstopanje v evropske integracije. S sosedi še nimamo vseh reči urejenih in nas kake stvari skrbijo, kot je pojav neofašistov v Italiji, ki razmišljajo o spremembi meja, vendar mislim, da uradna politika ne bo šla v tej smeri. S Hrvati imamo nekaj odprtih vprašanj, predvsem vprašanje meje v Piranskem zalivu, kjer imamo različne poglede, kje naj bi potekala meja. Poleg tega še problem Ljubljanske banke. Z Madžari imamo zelo dobre odnose, podobno z Avstrijo.

Rad bi še povedal, tu imam zapisano, da nas razganja od ustvarjalnosti na različnih področjih. Če nas ne bi tako razganjalo, posebno naših mladih ljudi, ne bi dosegli treh medalj na zimskih olimpijskih igrah. Vsaka teh medalj pomeni več kot leto dela zunanjega ministra, saj se je o teh medaljah v Sloveniji več govorilo kot se bo o mojem obisku v Argentini. Imamo še zmagovalca evropskega pokala v košarki. Zanimivo je, da smo zadnjo igro igrali z Baski, za katere je bilo zelo pomembno, da so sploh igrali s Slovenci za Evropski pokal.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Lojze Peterle bere berilo na romanju v Lujanu. Vse fotografije Marko Vombergar

Lojze Peterle med slovenskimi narodnimi nošami v ljubljanski baziliki.

Župan v Lujanu je imenoval Lojzeta Peterleta za častnega gosta.

„Zanimanje za slovensko državljanstvo je naraslo po osamosvojitvi“

Pogovor z Alenko Mesojedec-Pervinšek

Skupaj s sekretarjem za Slovence po svetu dr. Petrom Vencljem je prišla ga. Alenka Mesojedec Pervinšek, visoka uradnica notranjega ministrstva, ki je veliko pomagala našim rojakom glede slovenskega državljanstva. Zaradi važnosti tega problema, smo ji postavili nekaj vprašanj.

Katero je vaše delo na notranjem ministrstvu?

Na ministrstvu za notranje zadeve sem odgovorna za vodenje sektorja za matične zadeve, torej zadeve, ki se nanašajo predvsem na urejanje osebnega statusa. Poleg sistemskega spremljanja problematike pa konkretno rešujem zahtevnejše naturalizacijske postopke, pritožbe na odločbe občinskih upravnih organov za notranje zadeve, tožbe zoper odločbe, s katerimi je Ministrstvo za notranje zadeve zavrnilo vloge za pridobitev državljanstva in tudi druge zadeve. Ob tem moram pripomniti, da je v sklopu našega oddelka za osebna stanja, poseben odsek za državljanstvo, ki se prvenstveno ukvarja z državljanstvom, vendar pa vsi inšpektorji obeh odsekov rešujejo tako postopke o državljanstvu kot tudi postopke, ki zadevajo neposredno matično službo (problematika osebnih imen, posvojitve, priznanje, ugotavljanje izpodbijanja očetovstva, sklepanje zakonskih zvez itd.).

Kako je nastala zamisel o vašem obisku v Argentini in zakaj?

Zamisel o udeležbi predstavnika Ministrstva za notranje zadeve pri delovnem obisku delegacije v Argentini je nastala na pobudo Ministrstva za zunanje zadeve — sektorja za Slovence po svetu; ocena obeh ministrstev je namreč bila, da bi bilo glede na veliko število oseb slovenske narodnosti, ki živijo v Argentini smotno, da se obiska udeleži nekdo, ki bi zainteresiranim lahko dal čimveč konkretnih informacij o ureditvi tako državljanstva, kot tudi osebnega statusa.

Je to prvi tak obisk izseljencev z vašega ministrstva?

Ta oblika neposrednega sodelovanja pri reševanju državljanstva gre torej za obliko pomoči pri izvajanju konzularne službe, je bila ob tem obisku v Argentini izvedena prvič.

Mislite, da je v bistvu vaša misija v Argentini uspela?

Menim, da je obisk v Argentini uspel, saj smo evidentirali 247 neposrednih zahtevkov za ugotovitev državljanstva ter zaprosil za pospešitev postopkov, ki so bili že uvedeni. Za ostale informacije v zvezi z državljanstvom pa se je zanimalo okoli 50 ljudi. Povratnih informacij iz Slovenije, ki zadevajo neposredno ugotovitev državljanstva, je bilo v času obiska 105; za preostale zadeve, ki jih ni bilo mogoče urediti v času obiska, pa bodo prosilci v najkrajšem času prejeli potrdila o državljanstvu oz. pojasnila o tem, katere dokumente morajo predložiti naknadno.

Ste večino zadev lahko rešili, ali pa je ostalo precej nerešenih?

142 osebam zaradi pomanjkaja časa oz. prekratkega časovnega intervala od podaje zahteve do prejema povratne informacije, ni bilo mogoče pojasniti, kaj je z njihovim statusom. Kot pa sem že navedla, bodo

večina od teh oseb potrdila prejela v kratkem.

Ste naleteli na kake nepričakovane situacije?

Kakšnih nepričakovanih situacij ni bilo, res pa je, da sem si svoj obisk, ki je bil delovne narave, zamišljala nekoliko drugače predvsem na ta način, da bi bilo v okviru programa, ki je bil izdelan za ta obisk, več časa namenjenega predvsem informiranju in pomoči ljudem pri urejanju državljanstva. Pomanjkljivost je bila v tem, da ljudje niso bili seznanjeni, da morajo predložiti prevedene ter legalizirane dokumente, zaradi česar se bodo postopki zavlekli, saj matičarji v Republiki Sloveniji državljanstva ne morejo evidentirati v rojstni matični knjigi, če stranke ne prodolžijo vseh dokumentov, ki so potrebni za vpis (izpisek iz rojstne matične knjige, izpisek iz poročne matične knjige staršev, za poročene žene overjene izjave o priimku po sklenitvi zakonske zveze skupaj z izpiskoma iz poročne matične knjige).

Boste podobne obiske opravili tudi drugje med izseljenci?

Če bo Ministrstvo za zunanje zadeve zaradi pomoči pri izvajanju konzularne službe, kar zadeva konkretno reševanje državljanstva in tudi urejanja osebnega statusa, Ministrstvu za notranje zadeve predlagalo obisk med našimi izseljenci tudi drugod, bo Ministrstvo za notranje zadeve to zahtevo vsekakor preučilo in po potrebi tudi pristalo na obisk takšne vrste tudi drugod.

Kaj bi svetovali tistim, ki bi si pozneje še želeli urediti svoje slovensko državljanstvo?

Tistim osebam, ki si želijo urediti državljski status predlagam, da vložijo vloge za ugotovitev tega statusa. Za večino Slovencev, ki živijo v Argentini, predvsem oseb, ki so prišle v Argentino po 2. svetovni vojni, lahko trdim vsaj za 90%, da so slovenski državljanji. V teh postopkih gre namreč le za ugotovitev državljanstva in evidentiranje tega podatka pri vpisu v rojstno matično knjigo v Sloveniji. Ker pa gre za ugotavljanje statusa oseb, ki so bile več desetletij odsotne iz Slovenije, je potrebno

v postopku ugotoviti pravno podlago — kar enostavno povedano pomeni, da je npr. za osebo, rojeno leta 1928 v Ljubljani, potrebno ugotoviti, kam je bila 6. 4. 1941 domovinsko pristojna. Ker se je domovinska pristojnost v skladu s tedanjimi predpisi pridobila na ta način, da so mladoletni otroci, rojeni v zakonu, v domovini sledili očetu, nezakonski materi, žena možu itd., moramo v postopku torej ugotoviti domovinsko pristojnost za očeta in mater. V ta namen potrebujemo čim bolj točne podatke o obeh starših — od tega, kdaj in kje sta bila rojena, do podatka o datumu njune poroke ter njunem poklicu. Dobrodošli podatki v teh primerih so podatki o bratih in sestrah, ki živijo v Sloveniji.

Zakon o državljanstvu FLRJ, torej prvi Zakon državljanstva po 2. svetovni vojni, je določal, da so državljanji FLRJ in tedanjih republik postale osebe, ki so bile na dan 6. 4. 1941 domovinsko pristojne v kakšno od občin — dobile pa so državljanstvo tiste republike, kjer se je nahajala občina kamor so bili domovinsko pristojni.

Drugačna situacija pa je pri otrocih, rojenih v tujini, torej v Argentini ali nekje drugje izven Slovenije. Če sta oba starša slovenska državljana, ne glede na to ali sta živa ali pa že oba mrtva, ima to državljanstvo tudi njun otrok, ne glede na njegovo starost ter kdaj vloži zahtevek za ugotovitev ter evidentiranje državljanstva.

Če pa je bil otrok rojen v mešanem zakonu, kjer je bil eden od staršev državljan Republike Slovenije, drugi pa tujec, je bil državljan Republike Slovenije tudi njun otrok, če je bil do dopolnjenega 18. leta starosti priglasi za vpis kot državljan Republike Slovenije in v danem SFRJ.

Podobno določbo vsebuje tudi sedaj veljavni zakon — ob tem, da ima otrok še 5 let po polnoletnosti — v Sloveniji se polnoletnost pridobi z 18. leti — možnost, da se sam priglasi za državljan Republike Slovenije. Otroci, ki je starejši od 14 let, mora podati pisno soglasje, da pristaja na to, da ga tisti od staršev, ki je državljan Republike Slovenije, priglasi kot državljan Republike Slovenije. Ob tem pa pripominjam še to, da priglasi velja le za otroke, rojene v zakonski zvezi ter v primerih, ko je otrok rojen izven zakona materi, ki ima državljanstvo Republike Slovenije. Če je otrok rojen izven zakona tujki, oče pa je državljan Republike Slovenije, ki poda priznanje očetovstva, takšen oče otroka ne more priglasi za državljan Republike

Slovenije, temveč je možen le naturalizacijski postopek.

Drugačna situacija je pri osebah, ki so se v Argentino priselile v času pred 2. svetovno vojno ali tudi takoj po njej, pa izhajajo iz območja, ki je bilo priključeno k Italiji. V teh primerih so postopki dolgotrajnejši, saj je treba ugotoviti, ali so te osebe sploh pridobile državljanstvo bivše FLRJ oz. SFRJ z institutom vstopa v državljanstvo (če so podali izjave pri tedanjih diplomatsko-konzularnih predstavništvih, da kot državljanji Italije vstopajo v državljanstvo), ugotoviti pa je tudi treba ali niso morda podale izjave, s katero so se opredelile za osebo italijanske narodnosti, zaradi česar niso nikoli postale državljanji FLRJ in danes LR Slovenije.

Povedati pa moram, da je pri ugotavljanju državljanstva vedno poseči po predpisu, ki je veljal v času rojstva osebe in upoštevati tudi vrsto specialnih določb vseh zakonov o državljanstvu, ki so veljali doslej, saj Zakon o državljanstvu Republike Slovenije iz leta 1991 vsebuje pravno kontinuiteto s prejšnjimi pravnimi redi — kar enostavno pomeni, da šteje za državljan Republike Slovenije oseba, ki je imela to državljanstvo po dosedanjih predpisih.

Se v drugih državah tam rojeni otroci, potomci Slovencev, tako zanimajo za slovensko državljanstvo kot pri nas?

Zanimanje za slovensko državljanstvo med potomci Slovencev v tujini je vsekakor naraslo po osamosvojitvi leta 1991 in je prisotno tudi drugod po svetu, kjer živijo Slovenci — tako v Kanadi, ZDA, Avstraliji in tudi evropskih državah. Leta 1991, še več pa v letu 1992, je Ministrstvo za notranje zadeve prejelo zahteve za ugotovitev državljanstva Slovencev, ki živijo praktično po vsem svetu.

Kako vam je bila všeč Argentina in Buenos Aires?

Argentina je zaradi številnih naravnih lepote vsekakor zelo zanimiva dežela in bi si jo želela spoznati podrobneje. Zaradi množice različnih kultur, ki so vplivale na način življenja v Argentini, ki se odraža tudi v sožitju med ljudmi, pa so vsekakor zanimivi tudi ljudje sami. Buenos Aires pa sem spoznala le bežno, predvsem z vožnjami po mestu, za sam ogled mesta in njegovih znamenitosti pa nam je časa, žal, zmanjkalo.

Pogovarjala se je dr. Katica Cukjati

Obisk pri uredništvu Svobodne Slovenije: Alenka Mesojedec-Pervinšek in Matej Maček med dr. Katico Cukjati in Tinom Debeljakom.

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

KOPER — Filatelisti, numizmatiki in zbiratelji malih predmetov so imeli svoje srečanje, na katerem je bilo mogoče ogledati si, zamenjati ali kupiti razstavljenе predmete. Na mizah so bili stari kovanci za 25 dinarjev ali pa najnovejši desetmilijonski denarski bankovci iz sedanje, najnovejše Jugoslavije, stare razglednice in celo stopenčeset let star fotoaparati znanega koprškega fotografa. Poleg Slovencev so se udeležili srečanja tudi ljubitelji starin iz sosednjih držav ter Češke.

JESENICE — Jeseniška gimnazija bo prihodnje leto praznovala petdesetletnico, stavba, v kateri domuje, pa je bila zgrajena že leta 1914 in je zaradi pomanjkljivega vzdrževanja precej slaba. Zato je ministrstvo za šolstvo zagotovilo sredstva za obnovo, prenovo in dozidavo, da bi lahko obletnico dostojno praznovali. Za dosego tega pa ni samo odvisno od denarja, marveč tudi od uspešnega preseljevanja dijakov iz prostorov, ki jih bodo popravljali.

LJUBLJANA — Kompaktno ploščo so posneli Ljubljana jazz selection s solistom trobentačem Petrom Ugridom. — Skupina Niet je začela igrati pred desetimi leti, vendar ji je služenje vojaščine in smrt pevca Primoža Habiča prekinila nastope. Zdaj so se spet skupaj spravili in posneli dvanajst pesmi iz prvega obdobja ter šest novih skladb. Meseca septembra naj bi izšla kasete s posnetki s koncerta iz leta 1985. — Sedemnajst ciganskih pesmi je posnela skupna Šukar na svojo lasersko ploščo. Šukarji bodo konec maja predstavljali slovenske cigane v Franciji na shodu evropskih Romov.

ROGAŠKA SLATINA — Na slovenski trg brezalkoholnih pikač se je vrnil Diet. Kajo International in Raški vrelci sta z njim nadomestili dosedanjo pijačo Trimvit; narejena je z rogaško mineralno vodo Tempel, Kajino sestavino pijače brez konzervantov, vitaminskih dodatkov ter sladila za štiri okuse, vse seveda brez kalorij. Diet so pred leti izdelovali in polnili v Radenci, pa so ga zaradi nesporazuma morali umakniti in bili več leti s Kajem v sodnijskih prepirih.

SEČOVLJE — Soline bodo dobile kilometer dolg in več metrov širok nasip, ki bo omogočil postopno oživiljanje zapuščenih delov. Poleg pridelovanja soli upajo oživeti tudi turistične in obmorske dejavnosti. Nasip je letošnja največja nalozba za varovanje okolja ob morju.

MARIBOR — V Lutkovnem gledališču so uprizorili Žogico Marogico z lutkami, ki jih je pred štiridesimi leti izrezljal lutkovni mojster Anton Jezovšek. Mojster jih je vsega skupaj naredil čez pet tisoč in nekatere so odšle v bivšo Jugoslavijo, na Dansko, v Avstrijo, Nemčijo in Kanado. Letošnje predstavo je režiral Tine Varl, ki je leta 1958 debitiral kot režiser ravno s temi lutkami. To pot je trinajst marionet bilo v rokah le štirih igralcev. — V Gornji Radgoni pa je bilo srečanje štajterskih in prekmurskih osnovnošolskih lutkarskih skupin, ki so razveselile svoje šolske tovariše.

LJUBLJANA — Slovenijavino izvažajo preko Laureate imports v ZDA vina z znamko Avia. Zdaj pa je začela izvažati tudi mineralno vodo Atlantis, ki jo polnijo v Radomljah. Pravijo, da bo Atlantis rentabilen posel, če jim bo uspelo na leto izvoziti vsaj 30 milijonov litrov. Ker pa ima Laureate tudi dobro distributersko mrežo, ki pokriva 38 ameriških držav, je dosega te številke zelo možna.

BRNIK — Kontrolorji letenja imajo včasih kar neverjetno vlogo, saj morajo sprejeti in oddati kontrolo letala v zelo kratkem času: v višjih zračnih poteh preletijo slovensko ozemlje v eni sami minuti, na malo daljših poteh pa porabijo štiri do pet minut. — Z aprilom je Austrian Lines

začela redno — štirikrat na teden — povezovali Ljubljano z Dunajem. Na progi bo letelo petdesetsedežno letalo.

SAKAIDA, Japonska — V tem mestu je imel grafik Leon Zakrajšek svojo do sedaj največjo samostojno razstavo, trideset del iz zadnjih treh let. Zakrajšek je član skupine RYU, ki je pripravila že več razstav tudi po slovenskih galerijah.

KOPER — Do 25. junija letos morajo biti zamenjane registrske tablice na avtomobilih in prometna dovoljenja. Vendar pa bodo dosedanja dovoljenja za vodenje plovil in registracije plovil še vedno v veljavi vse do datuma, ko dokument zapade. Vsak pa, ki to hoče, lahko dobi nove, slovenske dokumente tudi po pošti, če tako želi.

LJUBLJANA — Ker je RTV Slovenija imela 635 milijonov tolarjev primanjkljaja, je Svet RTVS odločil, da v tem mesecu zviša naročnino za 12 odstotkov.

MARIBOR — Naša pesem 94 je mednarodno zborovsko tekmovanje, ki že drugič družijo vrhunske zборе. Letos so poleg slovenskih bili tudi zbori s Slovaške, Litve in Madžarske. Sicer se jih je vpisalo dvajset, vendar jih je prišlo v Maribor le deset. Mednarodna žirija jih je ocenjevala v treh kategorijah: zborovsko petje, komorno petje in ljudska pesem. Kot najboljše so izbrali Univerzitetni ženski zbor iz Budimpešte, mariborski ženski zbor Rotovž, komorno skupino zboru Psalmos iz Vilinusa ter APZ Tone Tomšič in Komorni zbor Ave iz Ljubljane. — Ker je Naša pesem biennialna prireditev, imajo namen organizirati v vmesnih letih Našo pesem na državni ravni.

MARIBOR — Že od leta 1987 gradijo v bližini mariborskega pokopališča novo cerkev, ki bo posvečena Mariji, Materi Cerkve. Po načrtih arh. Boruta Pečenka in Iva Goropevska ima stavba osnovne značilnosti slovenskih cerkva z dvokapno streho in stolpom, vendar z modernimi oblikami. Če ne bo kakih posebnih zastojev in bodo verniki še naprej darovali za gradnjo, bodo cerkev blagoslovili prihodnje leto na binkoštni ponedeljek, ki bo tudi Marijin god.

CELJE — V Celju pripravljajo odlok o javni snagi in videzu naselij, ki prinaša nekatere novosti pri vzdrževanju in urejanju zelenih površin. Ena izmed takih je, da morajo gospodarji psov, ki jih peljejo na dnevni sprehod po javnih sprehodiščih, pasje iztrebke takoj odstraniti, sicer jih doleti kazen pet tisoč tolarjev. (Torej bodo morali hoditi na sprehod z metlico, smetišnico in vrečko...)

PEKING, Kitajska — Slovensko podjetje Teca je dobavilo celotno proizvodnjo linijo brezazbestnih oblog za avtomobilске zavore Tovarni avtomobilskih delov Jaida v provinci Hunan. Vrednost projekta je dva milijona dolarjev, k čemur je dodati še štiri tisoč dolarjev vsake tri mesece za nadzor nad montažo opreme, poskusno proizvodnjo in dobavo surovin za naslednjih pet let. Oprema je tudi slovenska, saj prihaja iz Nove Gorice, Ljubljane in Krškega.

LJUBLJANA — Na Gospodarskem razstavišču so odprli 18. slovenski avtomobilski salon, ki sodi med najpomembnejše tovrstne prireditve. Predstavlja se 281 razstavljalcev, na ogled je veliko letošnjih avtomobilskih novosti. Tam razstavljata obe domači tovarni Cimos in Revoz. Predstavniki tujih avtomobilskih tovarn jemljejo letošnji salon kot dobrodošlo priložnost za izboljšanje poslovnih dosežkov. Lani je bilo na slovenskem trgu registriranih točno 60.000 osebnih avtomobilov, kar uvršča Slovenijo v ugledno družino razvitih zahodnoevropskih držav.

Osebnе novice

Rojstvo: V družini Frida Klemena in Metke roj. Vasle, je bil rojen sin, ki bo dobil ime **Andrej Aleksander**.

Čestitamo!

Krsti: V cerkvi Señor de los Milagros je bil krščen **Gabrijel Urankar**, sin Marka in Virginie roj. Aguirre. Botrovala sta ga. Marjetka Senovršnik roj. Markež in Federico Aguirre. Krstil je vikar Franc Himmlerich.

V soboto, 14. maja, je bila krščena v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi **Zofija Veronika Boštjančič**, hčerka Toneta in Marije roj. Hočevnar. Botra sta bila Ciril Markež in Kristina Saavedra por. Markež. Krstil je g. Janez Petek CM.

V cerkvi Marije Pomagaj je bil v soboto, 14. maja, krščen **Kristijan Gabrijel Smole**, sin inž. Stanka in cont. Marte roj. Koželnik. Botra sta bila let. nadporočnik Miha Koželnik in prof. Danijela Smole Fernández. Krstil je župnik Jože Škerbec.

Čestitamo!

naš DOM SAN JUSTO

Razstava ročnih del

Originalna je bila zamisel že pred več leti šolskega odbora, da med počitnicami zaposli mladino. Tako se že več let zbira ob sredah v Našem domu pri izdelavi ročnih del, ob ponedeljkih pa hodi na Našo domačijo v kopalni bazen. Na koncu vsakoletnih počitnic pa napravijo razstavo, katera je običajno na višini. Tudi letošnja ni zaostajala. Vodstvo je bilo v rokah Jožeta Petelina. Bili so razdeljeni v več skupin in vsaka je imela svoje pomočnike. Svoj čas za naše otroke so darovali: Danica Malovrh,

Ivanka Puhek, Marija Štrubelj, Metka Zafra, Jožica Pugelj, Karmen Radoš, Anica Obriskal, Marjana Juhant, Ina Urbančič, Barbara Falduto, Rozka Likozar in Andrej Grilj. Razstavo si je ogledal ob priliki obiska Našega doma tudi dr. Peter Vencelj s svojim spremstvom.

Občni zbor

Letošnji redni občni zbor je bil že 37. Po otvoritvi in ugotovitvi sklepčnosti je predsednik Janez Albreht napovedal dnevni red. Nato je tajnica Metka Malovrh prebrala zapisnik zadnjega rednega občnega zbora. Sledila so poročila in sicer: tajnice Metke Malovrh, blagajnika Janeza Kržišnika, Zveze žena in mater Nežke Kržišnik, v imenu šolskega odbora ga. Petelinove, o mladinskem delu pa je podala poročilo Veronika Tekavec. Poročila je zaključil predsednik Janez Albreht in podal nekako sintezo celotnega dela, iz katerega je bilo razvidno kot glavna pridobitev nakup sosednje stavbe in zemljišča. Vsi navzoči, katerih ni bilo malo, so z navdušenim ploskanjem odobrili bogata poročila. Nato je član nadzornega odbora Jože Miklič poročal, da se je periodično udeležil sej odbora in od blizu zasledoval delo ter da so vse uradne knjigovodske knjige v redu in na tekočem. Predlogu razrešnice so se odzvali enoglasno.

Po pravilih Našega doma sta na letošnjem občnem zboru izpadla dva člana in na njuna mesta sta bila izvoljena Lovro Tomaževič ml. in Stanko Jelen. V širši odbor pa Evgen Urbančič, Petelin Jože, Tone Malovrh in Radoš Jože. V nadzornem odboru pa sta zasedla mesti Jože Miklič in Martin Radoš.

Na prvi redni seji pa se je odbor konstituiral takole: predsednik Janez Albreht, podpredsednik Tone Oblak, tajnica Metka Malovrh, namestnik Blaž Miklič, blagajnik Janez Kržišnik, namestnik Stanko Jelen, gospodar Lovro Tomaževič ml.

Proslava obletnice doma v Carapachayu

V nedeljo, 1. maja smo praznovali 34. obletnico ustanovitve našega doma. Zaradi slabega vremena so odpadle nekatere točke sporeda. Ob 11.30 se je napolnila dvorana z domačini, pa tudi drugi okraji in ostali slovenski domovi so bili dobro zastopani.

Sv. mašo je opravil naš duhovni vodja dr. Jure Rode. Bila je za vse žive in rajne člane naše skupnosti ter za pravkar umrlega prelata dr. Alojzija Starca. Med sv. mašo je bilo ubrano ljudsko petje, spremljano na orglah.

Kmalu po maši, se je dvorana spreminila v obednico. Proti koncu obeda se je na odru pojavil šestčlanski orkester tukajšnjih domačinov, oblečenih v mehikansko nošo s širokokrajnimi klobuki na glavi. S svojimi inštrumenti in moškimi glasovi so podali več mehikanskih in drugih južnoameriških melodij. Kratek program je bil vzlet kot njihov doprinos h kulturni izmenjavi dveh svetov. Izvajalcem teh melodij je bilo čutili utrip srca in duše domačega prebivalca tega kontinenta.

Kmalu ob napovedani uri se je nato začel kulturni program, ki ga je v lepih besedah povezovala lic. Andreja Papež. Predsednica doma lic. Mici Korošec je najprej pozdravila goste, dušnega pastirja dr. J. Rodeta, pooblaščenca za Slovenijo Božidarja Finka, predsednika ZS prof. Tineta Vivoda in vse zastopnike Domov in ustanov. Zahvalila se je staršem in ustanovite-

ljem, ki so pred 34. leti iz nič začeli graditi ta Dom, ki nam danes pomeni del domovine. Na oder je povabila govornika dr. Andreja Finka, ki je podal bogat nagovor, ki bo objavljen ob priliki. Zaključek govora je bil sprejet z velikim ploskanjem.

Ker se letošnje leto slavi 150-letnica rojstva pisatelja Josipa Jurčiča, čigar ime nosi naš šolski tečaj, je bil nadaljnji program posvečen temu slovenskemu rodoljubu. Oder je bil okrašen s sliko Josipa Jurčiča, s slovensko zastavo in cvetjem. Učiteljici Anica Klemen in Metka Slabe sta v izmenjavi, v lepih podanih besedah opisali življenjepis in delo, ki ga je pustil pisatelj slovenskemu narodu in to v času, ko se je kristaliziral naš jezik. Irenej Markež pa je podal nekaj njegovih najboljših stvaritev. Andreja Papež pa je uspešno podala pisateljevega Krjavlja. Kot zadnja točka sporeda pa so šolski otroci, pod vodstvom Anice Klemen zapeli nekaj slovenskih pesmi, nato so pa pokazali s petjem, kretanjami in rajanjem mali živalski svet.

Po nastopu se je oglasila vesela slovenska pesem, živahen medsebojni razgovor, živ-žav mladih in najmlajših, pravo slovensko okolje, tako da se je slučajni obiskovalec iz Slovenije počutil bolj sproščene in domačega kot doma v sami Sloveniji. Bila je že večerna ura, ko so se gostje zadovoljni začeli razhajati, kajti drugo jutro je vsakega čakalo drugo delo.

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliške vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

Proyectos de Informática S.A. - Avditorija pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713

NEVESTE - 15 LET: Izdelava šopkov in naglavkov iz svežih cvetov. Gabrijela Marolt - Tel. 664-1656.

PSIHOLOGIJA

Lic. Jelka Oman, psihologinja. Psihološka pomoč pri učenju in vedenju, orientacija pri izbiri poklica in v njem, ter za starše in vzgojitelje. Finocchietto 1949, Hurlingham, Tel.: 665-0268
Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel.: 83-7347 in 826-5005.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. Elektro Ader - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sredi in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Alas Tour Vam nudi po ugodnih cenah potovanja po Argentini, svetu in v domovino, tudi skupinska. Na uslugo Vam je Juan Kočar. Rivadavia 5283 - Loc. 34 - Tel.: 903-4006.

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Šenk - Tel.: 762-2840.

LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnice. H. Yrigoyen 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ARHITEKTI

Arh. Aleksander Jure Mihelič - Načrti in vodstvo novih zidanj in prenovitve v Buenos Airesu, Miramaru in okolici. Tel.: 631-9600 in 0291-22977.

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati — odvetnica - ponedeljek, sredi, petek od 18. do 20. ure - Boulogne Sur Mer 362, La Tablada, Tel.: 652-5638

dr. Marjana Poznič — odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure. - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel.: 382-1148

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, sredi, petek od 18 do 20 - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knavs — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — Andrej Marolt - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

REDECORA - Celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolívar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt - Pte. Illia (Ruta 8) N° 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4 - za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

SLOVENSKA PRISTAVA

vabi na

3er. ENCUESTRO DE COLECTIVIDADES Y COMUNIDADES

Morón 1994

s sodelovanjem Pristavske folklorne skupine
v soboto, 21. maja, od 16. ure dalje.

Kraj: 77 Fútbol Club - Sarmiento 954 - Morón

Skupno kosilo vseh domobrancev z družinami na Pristavi v Castelarju

v sredo, 25. maja 1994

Ob 11.30 sv. maša, potem kosilo.

Čisti dobiček za Rožmanov dom.

Prosimo prijave: tel. 628-3788 in 628-1141

DVE LETALSKI VOŽNJI LJU-BUE-LJU ZASTONJ!

ZA KOGA? Za enega od članov Mutual Sloga (ki ste lahko vi!), ki ima KARTO SLOGA in v navadni hranilni vlogi vsaj \$ 200.-

KAKO? Od 30-4-94 do 31-12-94 bomo vsak konec meseca vrgli v skrinjico listke z imeni vseh tistih članov, ki bodo zadnjega v mesecu izpolnili navedene pogoje.

KDAJ? V začetku januarja 1995 bomo pred komisijo članov in odbornikov SLOGE iz skrinjice potegnili en listek z imenom člana, ki bo zadel to lepo nagrado.

SKRIVNOST? Prej ko boste imeli vloženih \$ 200.-, več listkov z vašim imenom bo v skrinjici in večje so vaše možnosti, da dobite nagrado!

INFORMIRAJTE SE! ODLOČITE SE! POHITITE!

V SLOGI JE MOČ!

Slovensko gledališče Buenos Aires

Fran S. Finžgar

DIVJI LOVEC

Gostovanje v Hladnikovem domu

v petek, 27. maja ob 20.30.

Vabljeni!

POZOR!

Od 25. aprila do 2. julija bom na razpolago v pisarni SLOGA - Ramos Mejía - vsak dan od 16. do 19. ure, kjer boste brezplačno lahko dobili vse informacije in nasvete v zvezi z novim POKOJNINSKIM ZAKONOM.

Predno se odločite za ta važni korak, posvetujte se pri nas.

Na razpolago tudi na telefonih: 656-3653 ali 654-6438.

Lic. Helena Loboda Oblak

Mladina iz San Justa pripravlja izvrsten večer.

Vabi te na

Canto Bar,

ki bo v soboto, 21. maja, ob 22. uri

Sodeluje orkester Rock & Polka

Slovenska slikarka iz Bolivije

EJTI ŠTIH

umetniška razstava

Centro Cultural Recoleta, Junín 1930

24. maja ob 19.30 in naslednje dni

Obisk priporoča SKA

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti
pa \$ 60; obmejne države Argentine 90
USA dol.; ostale države v obeh Amerikah
100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Av-
stralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za
pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno
pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

PETEK, 20. maja:

Seja Medorganizacijskega odbora na Slovenski pristavi ob 20.

SOBOTA, 21. maja:

Koncert Marijinih pesmi v izvedbi SPZ Gallus ob 20,15 v Slovenski hiši.

V San Justo Canto Bar ob 22. uri.

SKAD vabi na predavanje p. Alojzija Kukovica o temi: New age, ob 20. v Slovenski hiši.

Slovenska Pristava vabi na 3er. Encuentro de colectividades y comunidades - Morón 1994, od 16. ure, Sarmiento 954, Morón.

NEDELJA, 22. maja:

Žegnanje v Slovenski hiši ob 20-letnici blagoslovitve cerkve Marije Pomagaj in 40-letnice Slovenske hiše.

TOREK, 24. maja:

Razstava slik Ejti Štih, slovenske slikarke iz Bolivije, Centro Cultural Recoleta, Junín 1930 ob 19.30 in naslednje dni. Priporoča SKA

SREDA, 25. maja:

Sestanek vseh domobrancev v Argentini ob 11.30 na Pristavi.

PETEK, 27. maja:

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi ponovitev igre „Divji lovec“ ob 20.30.

SOBOTA, 28. maja:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši.

NEDELJA, 29. maja:

Mladinska sv. maša in zvezni sestanek SDO-SFZ ob 9.30 v Slovenski hiši.

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi asado ob zaključku nogometnih tekmovalj.

SREDA, 1. junija:

Spominski sestanek ZSMŽ. Govori lic. Schiffer.

5. JUNIJA 1994
OB 16. URI

SPOMINSKA PROSLAVA JUNAKOV

SLOVENSKA HIŠA
BUENOS AIRES